

Hollolan kunta, elinvoimavaliokunta
kirjaamo@hollola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 22.5.2024

Asia: Hollola, Pyhäniemen vanhainkodin asemakaava, ehdotusvaihe

Kaava-alue sijoittuu Hollolan kunnan Pyhäniemen kunnanosan alueelle, Pyhäniemen kartanon itäpuolelle ja Vesijärven Pyhäniemenlahden ja pienen Kutajärven väliselle kannakselle. Asemakaava laaditaan aikaisemmin asemakaavoittamattomalle alueelle. Kaavan tarkoituksena on määritellä kaavallisesti eri toimintojen sijoittuminen alueella, osoittaa alueiden käyttötarkoitukset sekä osoittaa uusia rakennuspaikkoja huomioiden alueen sijoittuminen kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Lisäksi on tarkoitus tarkastella alueen liikennejärjestelyt.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää ehdotusvaiheen aineistosta lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten 18.11.2022 luonnosvaiheesta antamaansa lausuntoon, museo toteaa hankkeen osana toteutetun suunnittelun alueen muinaisjäännösselvityksen olevan riittävä. Hankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Asemakaava-alue sijoittuu Pyhäniemen kunnanosan alueelle, Pyhäniemen kartanon itäpuolelle. Suunnittelualuetta rajaa pohjoisessa Rantatie, joka on pieneltä matkalta osa suunnittelualuetta. Kaava-alue rajautuu pääosin kiinteistörajojen mukaisesti, idän suunnalla alue rajautuu Kutajärven viettävään peltoon. Alue kuuluu Pyhäniemen kylän ja kartanon maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Lisäksi se on osa Vesijärven laakson maisematyyppiä edustavaa maisema-aluetta, joka on osa valtakunnallisesti arvokasta Kastari-Hatsina-Kutajoen maisema-aluetta ja valtakunnallisesti arvokasta Hollolan kirkonkylän kulttuuriympäristöä. Tämän vuoksi esitetyt kaavamerkinnot, joilla pyritään säilyttämään suunnittelun alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Museo on 18.11.2022 valmisteluvaiheeseen antamassaan lausunnossa (D/9844/10.02.01.00/2022) todennut, että kaavavaihtoehto VE1 on alueen maisemakokonaisuuden ja näkymien säilymistä kannalta parempi vaihtoehto. Lausunnossa on lisäksi todettu, että suojeltaviksi esitettyjen rakennusten, suunnittelun alueen länsiosassa

kartanon talli- ja riihipihassa säilyneen tiili- ja lautaseinäisen puimalan 1900-luvun alusta, sekä länsiosassa kunnan 1950-luvulla perustaman kunnalliskodin (Pyhäniemen vanhainkoti) ja entisen B-mielisairaalan suojelumerkinnot ovat riittäviä ja omiaan turvaamaan rakennusten kulttuurihistorialliset arvot. Kaavaselostuksen mukaan hankkeessa VE1 on valikoitunut alueen jatkosuunnittelun pohjaksi. Museo pitää tätä vaihtoehtoa kulttuuriympäristön arvojen suojelun ja säilymisen kannalta parempana vaihtoehtona. Kaava-alueelle on laadittu rakennustapa- ja ympäristönhoito-ohjeet (18.4.2024 ja 19.4.2024 Ramboll). Edellä mainittuja ohjeita museo pitää kattavina ja alueen suojeluarvoja ja -tavoitteita tukevinä.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

kokoelmapäällikkö	Sari Kainulainen
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus